

**BASIC
CZECH I**

**Ana Adamovičová
Darina Ivanovová**

KAROLINUM

Basic Czech I

Ana Adamovičová
Darina Ivanovová

Recenzenti:

doc. PhDr. Karel Šebesta, CSc.

PhDr. Helena Confortiová, CSc.

Published by Charles University

Karolinum Press

Prague 2019

Edited by Jana Jindrová

Cover and layout by Jan Šerých

Typeset by Lacerta (www.sazba.cz)

Map by Cartography Publishing Žaket (www.zaket.cz)

Third reprint, third edition

© Univerzita Karlova, 2013

© Ana Adamovičová, Darina Ivanovová, 2013

ISBN 978-80-246-2334-4

ISBN 978-80-246-4886-6 (online : pdf)

Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

This textbook has been developed to quickly acquaint students with basic Czech. It contains 6 lessons, each corresponding to at least 10 teaching hours. The main emphasis is on communicative methods based on an action-oriented approach. The textbook is mostly intended for intensive short courses and it fits level A 1 of the Common European Frame.

The textbook contains about 700 basic words and phrases. In the Vocabulary after each lesson the user will find all words and phrases used in the texts and exercises except the verbs and words included in the tables, together with their English equivalents.

Basic Czech I is based on methodological principles similar to those successfully employed with the CIEE programme by colleagues at the Institute for Language and Preparatory Studies, Charles University (Intensive Czech for American students, course leader Jana Čemusová).

We would like to thank the reviewers of our textbook, Mrs. Helena Confortiová and Mr. Karel Šebesta for their useful comments as well as our colleagues Hana Diringerová, Milan Hrdlička and Pavlína Chejnová for pre-testing the material in their lessons.

Special thanks to our colleague Neil Bermel from the University of Sheffield for proofreading the English text.

Ana Adamovičová, Darina Ivanovová
Institute of Czech Studies,
Faculty of Arts
Charles University, Prague

Contact to authors:
ana.adamovicova@ff.cuni.cz
darinaiv@centrum.cz

OBSAH

CONTENTS

LESSON 1

- 10 PRONUNCIATION
- 17 THE CZECH ALPHABET
- 18 SOME IMPORTANT SIGNS AND NOTICES
- 19 BASIC PHRASES AND GREETINGS
- 22 THE VERB TO BE
- 25 WHERE ARE YOU FROM? – WHAT? – WHO?
- 28 NOUNS – GENDER
- 30 A TOWN
- 32 WHERE?
- 33 VOCABULARY

LESSON 2

- 36 MY ROOM
- 38 WHAT IS... LIKE? – WHICH?
- 42 COLOURS, FRUITS
- 43 I LIKE
- 44 THE/THIS, ONE
- 45 WHOSE? POSSESSIVE PRONOUNS
- 48 CARDINAL NUMERALS
- 52 HOW MUCH? × HOW MANY?
- 54 THE VERB TO HAVE
- 59 FURNITURE AND FURNISHINGS
- 60 VOCABULARY

LESSON 3

- 64 IN THE RESTAURANT
- 66 PRESENT TENSE – 1ST TYPE
- 68 PRESENT TENSE – 2ND TYPE
- 72 ACCUSATIVE SINGULAR
- 78 A FEW WORDS ABOUT ADJECTIVES
- 79 A FEW WORDS ABOUT ADVERBS
- 80 WAYS OF SAYING “I KNOW”
- 82 ORDINAL NUMERALS
- 84 DAYS OF A WEEK
- 85 WHEN?
- 88 MENU
- 92 FOOD
- 93 VOCABULARY

LESSON 4

- 96 IN THE SHOP
- 98 NOMINATIVE & ACCUSATIVE PLURAL
- 101 PRESENT TENSE – 3RD TYPE
- 103 STUDY AND WORK
- 105 A FEW DATES FROM THE CZECH HISTORY AND CULTURE

OBSAH

CONTENTS

- 106 ORIENTATION IN PRAGUE
- 108 WHY? – BECAUSE
- 110 I LIKE / I DON'T LIKE TO DO
- 111 HOW OFTEN?
- 113 HOW LONG?
- 114 COMPOUND FUTURE TENSE
- 117 A FORM – APPLICATION
- 118 VEGETABLES
- 119 VOCABULARY

LESSON 5

- 122 AT THE RAILWAY STATION
- 124 PRESENT TENSE – IRREGULAR VERBS
- 125 VERBS “TO GO...”
- 127 WHERE TO? BY? WHERE?
- 132 ALREADY YES × NOT YET
- 134 PREPOSITIONS
- 136 ORIENTATION IN THE TOWN
- 139 VOCABULARY

LESSON 6

- 142 WHERE DO YOU WANT TO GO?
- 144 MODAL VERBS
- 149 WHERE HANNA AND JUAN HAVE BEEN?
- 151 PAST TENSE
- 157 VOCABULARY

APPENDICES

- 159 ESSAYS
- 160 VERBS WITH THE ACCUSATIVE
- 161 QUESTIONS
- 162 CASES
- 163 SONGS
- 165 KEY TO THE EXERCISES
- 178 MONTHS

ABBREVIATIONS

Genders:

- M – masculine
- Mi – masculine inanimate
- Ma – masculine animate
- F – feminine
- N – neuter

Cases:

- Nom. – nominative
- Gen. – genitive
- Dat. – dative
- Acc. – accusative
- Loc. – locative
- Instr. – instrumental

- adj. – adjective
- adv. – adverb
- prep. – preposition
- sg. – singular
- pl. – plural
- coll. – colloquial

Symbols:

- »» – grammatical explanation
- ▲ – lexical explanation
- ▶ – MP3 audio*

* MP3 available at www.karolinum.cz.

- 10 **VÝSLOVNOST**
PRONUNCIATION
- 17 **ČESKÁ ABECEDA**
THE CZECH ALPHABET
- 18 **NĚKTERÉ DŮLEŽITÉ NÁPISY**
SOME IMPORTANT SIGNS AND NOTICES
- 19 **ZÁKLADNÍ FRÁZE A POZDRAVY**
BASIC PHRASES AND GREETINGS
- 22 **SLOVESO BÝT**
THE VERB TO BE
- 25 **ODKUD JSI? – CO? – KDO?**
WHERE ARE YOU FROM? – WHAT? – WHO?
- 28 **PODSTATNÁ JMÉNA – ROD**
NOUNS – GENDER
- 30 **MĚSTO**
A TOWN
- 32 **KDE?**
WHERE?
- 33 **SLOVÍČKA**
VOCABULARY

VOWELS (samohlásky)

short (krátké)

A	pas (<i>passport</i>), Praha, maso (<i>meat</i>), mapa (<i>map</i>), ano (<i>yes</i>)
E	pes (<i>dog</i>), den (<i>day</i>), sen (<i>dream</i>), jeden (<i>one</i>), metro, ne (<i>no</i>)
I, Y	pivo (<i>beer</i>), kino (<i>cinema</i>), minuta byť (<i>apartment</i>)
O	voda (<i>water</i>), sobota (<i>Saturday</i>), kolo (<i>bike</i>)
U	pusa (<i>mouth, kiss, coll.</i>), rum, nula (<i>zero</i>)

long (dlouhé)

Á	máma (<i>mum</i>), mám (<i>I have</i>), ráno (<i>morning</i>), banán, káva (<i>coffee</i>)
É	dobré ráno (<i>good morning</i>), mléko (<i>milk</i>), problém, léto (<i>summer</i>)
Í, Ý	víno (<i>wine</i>), prosím (<i>please; you are welcome</i>) Dobrý den! (<i>“good day”, e.g. Hello!</i>), sýr (<i>cheese</i>), být (<i>to be</i>)
Ó	móda (<i>fashion</i>), próza (<i>prose</i>), gól
Ú, Ů	úterý (<i>Tuesday</i>), dům (<i>house</i>), domů (<i>home</i>)

» Long vowels are about twice as long as short ones. Therefore you may have the impression that Czech speech has a melodic, “singing” character.

BYT
BÝT

» It is quite important to remember where long and short vowels appear, because the vowel length can change the meaning of the word.

- » I-Y, Í-Ý, Ú-Ů = two graphic variants of one vowel having the same pronunciation. I/Í is called “soft” (měkké i), while Y/Ý is called “hard” (tvrdé i).
 ´ = čárka (long-sign), ° = kroužek (circle), ˇ = háček (hook).

DIPHTHONGS (dvojlásky)

OU	Dobrou noc! (<i>Good night!</i>), Na shledanou! (<i>Good-bye!</i>), houska (<i>roll</i>)
AU	auto (<i>car</i>), automat (<i>vending machine</i>), autobus (<i>bus</i>), sauna
EU	euro, pneumatika (<i>tyre</i>)

CONSONANTS (souhlásky)

<i>hard (tvrdé)</i>	<i>soft (měkké)</i>
H hotel, Praha	Ž život (<i>life</i>)
CH chalupa (<i>cottage</i>)	Š šest (<i>six</i>)
K koberec (<i>carpet</i>)	C co (<i>what</i>)
G vegetarián	Č česky (<i>Czech</i>)
R Dobré ráno! (<i>Good morning</i>)	Ř dveře (<i>door</i>)
D jeden den (<i>one day</i>)	Ď Maďarsko (<i>Hungary</i>)
T tabule (<i>board</i>)	Ť chuť (<i>taste</i>)
N noc (<i>night</i>)	Ň daň (<i>tax</i>)
	J čaj (<i>tea</i>)

HOW DO WE PRONOUNCE IT?

Ž	{ʒ}	– like in <i>plea<u>ʒ</u>ure</i>
Š	{ʃ}	– like in <i>sh<u>ʃ</u>adow</i>
Č	{tʃ}	– like in <i>ch<u>ʃ</u>ance</i>
DŽ	{dʒ}	– like in <i>ju<u>ʒ</u>t</i>
C	{ts}	– like in <i>t<u>z</u>at<u>z</u>iki, t<u>z</u>ar, t<u>z</u>unami</i>
G	{g}	– like in <i>g<u>ʒ</u>ame</i>
J	{j}	– like in <i>ye<u>ʒ</u>low</i>
Ř		– like nowhere! Try to pronounce {r+ʒ} as one sound!
CH		– the compound letter like in Scots “ <i>loch</i> ” (lake)

AMBIGUOUS CONSONANTS

B F L M	banka, film, lék (<i>medicine</i>), mapa
P S V Z	papír, salám, vejce (<i>egg</i>), zítra (<i>tomorrow</i>)

HOW DO WE WRITE IT?

i/y × í/ý	
Ž Š	žít (<i>to live</i>), sešit (<i>notebook</i>)
Č Ř	+ i/í číst (<i>to read</i>), říkat (<i>to say</i>)
C J	cíl (<i>goal</i>), jídlo (<i>food</i>)
H CH	nahý (<i>nude</i>), chyba (<i>mistake</i>)
K R	velký (<i>big</i>), rychlý (<i>fast</i>)
G	+ y/ý gymnázium (<i>grammar school</i>)
D T	mladý (<i>young</i>), kalhoty (<i>trousers</i>)
N	noviny (<i>newspaper</i>)
B F	bílý (<i>white</i>) × blbý (<i>stupid</i>); film × fyzika (<i>physics</i>)
L M	+ i/í × y/ý líný (<i>lazy</i>) × malý (<i>small</i>); mít (<i>to have</i>) × mýt (<i>to wash</i>)
P S	pivo (<i>beer</i>) × hloupý (<i>silly</i>); síla (<i>force</i>) × sýr (<i>cheese</i>)
V Z	vítr (<i>wind</i>) × vy (<i>you</i>); zítra (<i>tomorrow</i>) × jazyk (<i>language</i>)

PRONUNCIATION AND SPELLING OF Ď, Ť, Ň + E, I/Í

ď ť ň + e →	dě tě ně	neděle (<i>Sunday</i>), tělo (<i>body</i>), něco (<i>something</i>)
ď ť ň + i →	di ti ni	divadlo (<i>theatre</i>), platit (<i>to pay</i>), nic (<i>nothing</i>)
ď ť ň + í →	dí tí ní	dítě (<i>child</i>), pítí (<i>drink</i>), moderní

» Words of foreign origin e.g. **univerzita**, **diskuse**, **mítink**, don't follow this soft pronunciation rule!

ALL COMBINATIONS WITH "Ě"

DĚ	neděle	PĚ	pět (<i>five</i>)
TĚ	tělo	VĚ	věta (<i>sentence</i>)
NĚ	něco	FĚ	na Harfě (<i>a square in Prague</i>)
BĚ	běhat (<i>to run</i>)	MĚ	město (<i>city</i>)

» "ě" itself is pronounced {je}, so pě is {pje}, bě {bje}, etc. Only "mě" is pronounced {mňe}.

VOICED AND VOICELESS CONSONANTS (znělé a neznělé souhlásky)

b	v	d	ď	z	ž	g	h	dž	r	l	m	n	j	voiced
p	f	t	ť	s	š	k	ch	č	c	voiceless				

HOW DO WE PRONOUNCE IT?

klub {klup}, lev {leř}, bod {bot}, obraz {obras}, grog {grok}, muž {muř}

voiceless ← voiced – **voiceless**

ob**ch**od {op**ch**ot}, dí**v**ka {dí**f**ka}, he**z**ký {he**s**ký}

od**p**oledne {ot**p**oledne}, tu**ž**ka {tu**ř**ka}

lo**d**ka {lo**t**ka}, **v**čera {**f**čera}

v pondělí {**f**pondělí}, **v** Praze {**f**praze}

voiced ← voiceless – **voiced**

kdo {**g**do}, **k**de {**g**de}, **k**dy {**g**dy}

břeh {br**ž**ech}, příklad {pr**ř**íklad}, tři {tr**ř**í}

na **sh**ledanou {na **sch**... * na **zh**...}

» The stress is always on the first syllable.

» The preposition and the word following are pronounced as one word with the stress on the first syllable: v Praze {fpraze}.

■ Read and try to guess the meaning some of the words:

A – Á	mapa pátek	banka banán	maso salám	zprava zpráva	pořad pořád	ano
E – É	den léto	dezert krém	kemp lék	led problém	lekce mléko	ne
I/Y – Í/Ý	pivo pít	kino víno	ryba rýma	prosit prosím	sešit sýr	byt být
O – Ó	voda sólo	soda gól	sobota móda	okno tón	kolo nervózní	
U – Ú/Ů	rum úterý dům	ruka únor sůl	nula úkol stůl	pusa ústa půl	tulipán účet růže	
OU	kousek Dobrou noc!	houska	meloun Dobrou chuť!		Na shledanou!	
NI – NY	nic noviny	nikdo koruny	zelenina hodiny		! unie !	! tenis !
NÍ – NÝ	není krásný	moderní výborný	národní špatný			
DI – DY	divadlo kdy	hodina někdy	lidi tady		! dieta !	! idiot ! ! dynastie !
DÍ – DÝ	dítě Londýn	mládí mladý	budík dýně			
TI – TY	platit boty	naproti kalhoty	ticho typ		! titul !	! tip !
TÍ – TÝ	platím týden	letí tým	smetí svatý			
BĚ	běhat	oběd	běh			
PĚ	pět	pěkný	opět			
VĚ	svět	devět	věta			
MĚ	město	náměstí	měsíc			

1

VÝSLOVNOST – NÁCVIK

PRONUNCIATION – TRAINING

DĚ	děti	děkuju	oděv			
TĚ	dítě	tělo	otěhotnět			
NĚ	někdo	něco	oněmět			
C – Č	co čas	nic čaj	cukr čtvrť	ovoce proč	Francie večer	věc večeře
S – Š	sestra škola	sůl škoda	sobota šťěstlí	máslo pošta	maso letišťe	směna šít
Z – Ž	zima žena	zítra muž	zelenina žirafa	televize nádraží	cizí nůž	změna žít
R – Ř	ráno kuře	rádio dveře	koruna tři	čtvrtek středa	krk dobře	prst pepř
L	lampa	léto	liják	lýtko	vlk	vlna
H	humor	hlad	hotel	hrad	Praha	trh
CH	chleba	Čech	vchod	obchod	chyba	chrt
J	kolej	ahoj	já	moje	hokej	
G	jogurt	guma	gangster	Belgie		! gymnastika !
Ď	zeď	teď	měď	dábel	ďas	Maďarsko
Ť	zeť	chuť	čtvrť	ťapat	sít	Baťa Budapešť
Ň	žízeň	koňak	daň	síň	tuňák	Plzeň

STRČ PRST SKRZ KRK!

A a	krátké a	O o	krátké o
Á á	dlouhé a	Ó ó	dlouhé o
B b	bé	P p	pé
C c	cé	Q q	kvé
Č č	čé	R r	er
D d	dé	Ř ř	eř
Ď ě	dě	S s	es
E e	krátké e	Š š	eš
É é	dlouhé e	T t	té
F f	ef	Ť ť	tě
G g	gé	U u	krátké u
H h	há	Ú ú / ů*	dlouhé u / u s kroužkem
Ch ch	chá	V v	vé
I i	krátké měkké i	W w	dvojité vé
Í í	dlouhé měkké i	X x	iks
J j	jé	Y y	krátké tvrdé i /
K k	ká		krátké ypsilon
L l	el	Ý ý	dlouhé tvrdé i /
M m	em		dlouhé ypsilon
N n	en	Z z	zet
Ň ň	eň	Ž ž	žet

» * “**ů**” can be used only in the middle (dům) and at the end of a word (domů).

OBCHOD A RESTAURACE – *SHOP AND RESTAURANT*

VCHOD	<i>ENTRANCE</i>
VÝCHOD	<i>EXIT</i>
SEM / K SOBĚ	<i>PULL</i>
TAM / OD SEBE	<i>PUSH</i>
PRACOVNÍ DOBA	<i>WORKING HOURS</i>
OTEVŘENO	<i>OPEN</i>
ZAVŘENO	<i>CLOSED</i>
KABINKY	<i>CHECKROOMS</i>
POKLADNA	<i>CASHIER</i>
M / MUŽI / PÁNI	<i>GENTLEMEN</i>
Ž / ŽENY / DÁMY	<i>LADIES</i>
OBSAZENO	<i>OCCUPIED</i>

FAKULTA (ÚŘAD) – *FACULTY (OFFICE)*

ÚŘEDNÍ HODINY	<i>OPENING HOURS</i>
KONZULTAČNÍ HODINY	<i>OFFICE HOURS (TUTORIAL)</i>
ROZVRH HODIN	<i>SCHEDULE</i>
HODINA ODPADÁ	<i>THE LESSON IS CANCELED</i>

TECHNICKÉ PROBLÉMY – *TECHNICAL PROBLEMS*

MIMO PROVOZ	<i>OUT OF ORDER</i>
VÝTAH NEJEZDÍ / NEFUNGUJE	<i>THE ELEVATOR IS OUT OF ORDER</i>
STANICE METRA ZAVŘENA	<i>THE METRO STATION IS CLOSED</i>

DOPRAVA A KULTURA – *TRAFFIC AND CULTURE*

JÍZDENKY	<i>TICKETS</i>
JÍZDNÍ ŘÁD	<i>TIMETABLE</i>
PŘEDPRODEJ VSTUPENEK	<i>ADVANCE SALE</i>
ŠATNA	<i>CLOAKROOM</i>

MÁME PROBLÉMY – *WE HAVE A PROBLEM*

POMOC!	<i>HELP!</i>
ZLODĚJ!	<i>THIEF!</i>
POLICIE!	<i>POLICE!</i>

ZÁKLADNÍ FRÁZE A POZDRAVY

BASIC PHRASES AND GREETINGS

1

Dobré ráno! Dobrý den! Dobré odpoledne! Dobrý večer! Dobrou noc! Na shledanou! * Nashle!	<i>Good morning!</i> <i>Good morning/afternoon.</i> <i>Good afternoon!</i> <i>Good evening!</i> <i>Good night!</i> <i>Good-bye!</i> <i>Bye-bye!</i>
Těší mě! Mějte se hezky! Vy taky.	<i>Nice to meet you.</i> <i>Have a good time!</i> <i>You too.</i>
* Ahoj! / Čau! * Měj se hezky! * Ty taky.	<i>Hello! + Bye!</i> <i>Have a good time!</i> <i>You too.</i>
Děkuju! Děkuji! * Díky! Dík! Prosím. Není zač.	<i>Thank you.</i> <i>Thanks.</i> <i>You're welcome. Please. Here you are.</i> <i>You're welcome. Not at all.</i>
Promiňte. * Promiň. Pardon. To nic.	<i>Excuse me. I'm sorry.</i> <i>Excuse me. I'm sorry.</i> <i>Excuse me. I'm sorry.</i> <i>That's okay.</i>
Bohužel nemluví česky. Nerozumím. Mluvíte anglicky? * Mluvíš anglicky?	<i>Unfortunately I don't speak Czech.</i> <i>I don't understand.</i> <i>Do you speak English?</i> <i>Do you speak English?</i>
Pomalů, prosím. Promiň(te), nerozumím. Opakujte, prosím. Nevím. Mám otázku. Jak se řekne česky ... ? Co znamená ... ? Promiňte, že jdu pozdě.	<i>Slower, please.</i> <i>I'm sorry, I don't understand.</i> <i>Repeat, please.</i> <i>I don't know.</i> <i>I have a question.</i> <i>How do you say ... in Czech?</i> <i>What does ... mean?</i> <i>Sorry for coming late.</i>

* = *informal*